



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 4. siječnja 2019.

Analiza presude

Buvač protiv Hrvatske

br. zahtjeva 47685/13

povreda čl. 6. st. 1. Konvencije – pravo na pristup sudu (dobro utvrđena sudska praksa ESLJP)

Pretjerani formalizam domaćih sudova u tumačenju i primjeni postupovnih pretpostavki za podnošenje tužbe radi naknade neimovinske štete zbog netočno objavljene informacije predstavlja neopravdano ograničenje prava na pristup sudu

Europski sud za ljudska prava (dalje: ESLJP), u Odboru od 3 suca donio je dana 6. rujna 2018. g. presudu kojom je utvrdio da je g. Radovanu Buvaču povrijeđeno pravo na pristup sudu u parničnom postupku kojeg je pokrenuo pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu.

Dnevne novine B. objavile su članak pod naslovom „Mafijaški odvjetnik ulazi u NO“, u kojem je podnositelj zahtjeva prikazan kao iznuđivač. Podnositeljeva odvjetnica je zatim od novinskog nakladnika zatražila objavu ispravka te informacije, ali nakladnik nije odgovorio niti je objavio ispravak sporne informacije. Nakon isteka roka za objavu ispravka predviđenog Zakonom o medijima, podnositelj je podnio tužbu protiv nakladnika Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, tražeći naknadu neimovinske štete. U odgovoru na tužbu nakladnik je istaknuo da podnositeljeva odvjetnica uz zahtjev za objavu ispravka nije dostavila odgovarajuću punomoć za zastupanje. Iako je podnositelj zahtjeva na ročištu izjavio da je ovlastio odvjetnicu da postupa u njegovo ime u odnosu na nakladnika, Općinski građanski sud u Zagrebu je, pozivajući se na članak 22. stavak 2 i članak 40., stavak 3 Zakona o medijima, odbacio podnositeljevu tužbu jer nije dokazao da je njegova odvjetnica stvarno dostavila punomoć uz zahtjev za objavu ispravka. Županijski sud u Šibeniku odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku odluku, a Ustavni sud Republike Hrvatske je odbacio podnositeljevu ustavnu tužbu utvrdivši da ne postoji ustavnopravna bit stvari o kojoj bi odlučivao.

Podnositelj zahtjeva prigovorio je da su domaći sudovi povrijedili njegovo pravo na pristup sudu zajamčeno člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

ESLJP je najprije utvrdio da odluka Općinskog građanskog suda u Zagrebu, kojom je odbačena tužba za naknadu štete podnositelja zahtjeva, predstavlja ograničenje njegovog prava na pristup sudu. Naime, sukladno članku 22. stavka 2 Zakona o medijima pravo na tužbu za naknadu nematerijalne štete ima osoba koja je prethodno zatražila od nakladnika objavljivanje ispravka sporne informacije odnosno isprike nakladnika kada ispravak nije moguć. Sukladno stavu ESLJP-a, ova odredba sama po sebi nije protivna članku 6. stavku 1. Konvencije jer je

legitiman cilj te odredbe omogućiti onima koji trpe štetu uzrokovanu lažnom informacijom da nakladniku pruže priliku za ispravak netočnih medijskih objava.

Međutim, u konkretnom predmetu, podnositelja je u ostvarivanju prava na ispitivanje osnovanosti njegove građanske tužbe spriječila punomoć koju njegova punomoćnica navodno nije bila podnijela uz zahtjev nakladniku. Kako je Zakonom o parničnom postupku propisano da nadležni sud može dopustiti da radnje u postupku za stranku privremeno poduzima osoba koja nije podnijela punomoć, ali mora istovremeno narediti toj osobi da naknadno u određenom roku podnese punomoć ili odobrenje stranke za obavljanje parnične radnje, a da je podnositelj zahtjeva u usmenom iskazu pred prvostupanjskim sudom izjavio da je ovlastio svoju punomoćnicu da djeluje u njegovo ime i time odobrio spornu radnju, ESLJP je smatrao da ne postoje razlozi za nametanje strožih uvjeta podnositelju zahtjeva u postupku pred nakladnikom nego u postupku pred domaćim sudom.

Stoga je ESLJP zaključio da je način na koji je Općinski građanski sud u Zagrebu protumačio i primijenio mjerodavne odredbe Zakona o medijima u ovome predmetu predstavljao pretjerani formalizam te da ograničenje prava na pristup sudu nije bilo razmjerno legitimnom cilju kojem odredba članka 22. stavka 2 Zakona o medijima teži. (sličan predmet [*Bulfracht Ltd protiv Hrvatske*](#))

Također je istaknuo da naknadna praksa Ustavnog suda potvrđuje ovo stajalište. U odluci br. U-III-4057/2013, Ustavni sud je utvrdio da je način na koji su građanski sudovi primijenili članak 22., stavak 2. i članak 40., stavak 3. Zakona o medijima predstavljao pretjerani formalizam kojim je podnositelju ustavne tužbe uskraćeno pravo na pošteno suđenje zajamčeno člankom 29., stavkom 1. hrvatskog Ustava.

Slijedom navedenog, došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

Za utvrđenu povredu ESLJP je podnositelju dosudio pravičnu naknadu na ime neimovinske štete u iznosu od 2.500,00 eura te dodatnih 2.500,00 eura na ime troškova izdataka.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava te ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava.